

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา
ในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
จำนวน 205 คน จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 40 แห่ง ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็น
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม
เกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็น
แบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ
ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ นำไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง
.35-.92 และมีความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .98 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างโดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น
200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.56 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows
สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบ
ค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบค่า
ความแตกต่างเป็นรายคู่ของนิวแมนคูเอลส์ (Newman Kuels-Test) แล้วนำเสนอผลเป็นตารางประกอบ
คำบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการค้นคว้าได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร และค่านงบประมาณเมื่อพิจารณารายข้อ มีดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การร่วมจัดกิจกรรมชุมชน เช่น ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโรงเรียน ร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียน เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุนสถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรชุมชน การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ขาดแคลนให้แก่โรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน

1.2 ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีส่วนร่วมแสวงหากองทุนในการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีส่วนร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านการเงิน

1.3 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่ปฏิบัติงานดีเด่น สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ มีการช่วยเหลือกัน มีส่วนร่วมส่งเสริมบุคลากรด้านการรักษาระเบียบวินัย อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร เสนอแนะวิทยากรมาช่วยสอนวิชาที่ขาดแคลน

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

เกี่ยวกับประเพณีสำคัญ คนตรี กีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ร่วมสร้างสร้างสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือ เพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนหรือโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมปรับปรุงหรือซ่อมแซมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา มีส่วนร่วมจัดหาแหล่งเงินงบประมาณจากหน่วยราชการอื่นมาสนับสนุนงบประมาณ โรงเรียน ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของชุมชนในเรื่องการพัฒนาโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายสถานภาพอยู่ในระดับมาก 3 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 6 สถานภาพ เรียงจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประธานกรรมการ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายสถานภาพอยู่ในระดับมาก 4 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหา น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 5 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนองค์กรชุมชน

2.2 ด้านงบประมาณ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายสถานภาพอยู่ในระดับมาก 2 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนครู อยู่ในระดับปานกลาง 7 สถานภาพ เรียงจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการ ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ด้านบุคลากร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายสถานภาพอยู่ในระดับมาก 3 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 6 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ประธานกรรมการ ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนผู้ประกอบการ

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่าค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายสถานภาพอยู่ในระดับมาก 4 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ย

มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 5 สถานภาพ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนศิษย์เก่า

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวม ปรากฏว่า 1) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาแตกต่างกับผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ผู้แทนผู้ปกครอง แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ผู้แทนองค์กรชุมชน แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 6) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลได้ มีดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่า 1) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาแตกต่างกับผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 ด้านงบประมาณ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่า 1) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่แตกต่างกับผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนผู้ปกครอง แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกับผู้แทนครู และผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ประธานกรรมการ แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 6) ผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 ด้านค่านิยมค่านิยม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่า 1) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนศิษย์เก่า แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ผู้แทนผู้ปกครอง แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 6) ประธานกรรมการ แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ปรากฏว่า 1) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่แตกต่างกับผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) ผู้แทนผู้ปกครอง แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ผู้แทนศิษย์เก่า แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิ

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการวิจัยมีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอกองค์กร ซึ่งระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชนจะเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความเข้าใจว่ากิจกรรมของสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของครูประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจไม่ค่อยสนับสนุนการศึกษาและไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนต่อโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี แก้ววิจิตร (2545, หน้า 86) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเข้าไปมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1 ได้กล่าวถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ให้คำแนะนำและแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆ เป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของชุมชนมาตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บำเหน็จ จินขาวำ (2545) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ ประสาน รักพ่วง (2542, หน้า 60) ศึกษาสถานภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานภาพการดำเนินงานด้านบทบาทหน้าที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไม้ล้อม (2548, หน้า 69) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากนี้ผลการวิจัยของ ปราโมทย์ กิ่งแก้ว (2544, หน้า 92) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบ

บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่า ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มงคล มาเวียง (2541, หน้า 101) ที่ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่น จังหวัด อุรธานี พบว่า ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง พิทักษ์ จอมเมือง (2541) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ระดับปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสถียร แก้วพระปราบ (2543) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่าระดับการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่สำคัญมีสาเหตุมาจากการที่คณะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ จึงทำให้ขาดการร่วมมือที่แท้จริงและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเป็นเรื่องใหญ่สำหรับระบบการศึกษาไทย (นริวรรณ พรหมชุม, 2537) บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การทำงานในรูปคณะกรรมการไม่สำเร็จคล่องตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2541, หน้า 83) ได้กล่าวว่า การทำงานโดยองค์คณะบุคคลนั้นถ้าผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของงานอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจ มีผลต่อความพร้อมในการอุทิศตนเพื่อสถานศึกษาด้วยเหตุนี้ บุคคลในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านฐานะการเงิน จึงไม่มีเวลาพอในการทำงานเพื่อส่วนรวมได้อย่างเต็มที่ ในทำนองเดียวกัน ประไพ สุนทรมัจฉะ (2536, หน้า 18) สรุปไว้ว่าสาเหตุที่การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจเกิดจากกรรมการศึกษาบางคนฐานะยากจน และต่างก็มีภารกิจส่วนตัวที่จะต้องปฏิบัติจึงไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้กับงานของคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่ง มาสโลว์ (Maslow, 1944, p. 396 อ้างถึงใน บำเหน็จ จีนขาวขำ, 2545, หน้า 86) ได้กล่าวว่า มนุษย์มีความจำเป็นต้องค้นรณ ขวนขวายเพื่อสนองตอบความต้องการของตน โดยความต้องการพื้นฐานในขั้นแรก คือความต้องการสิ่งจำเป็นทางร่างกาย การเข้าไปมีส่วนร่วมทางราชการจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีฐานะร่ำรวยแล้วมีความต้องการได้รับการยอมรับจากสังคมและต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านวิชาการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมจัดกิจกรรมชุมชน เช่น ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ ความก้าวหน้าของโรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียน เช่น การเข้าค่าย ลูกเสือ และสนับสนุนสถานที่ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ ตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และยังคงสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 2) กล่าวว่าให้สถานศึกษาร่วมกับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน แนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างจริงจัง ในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมสนับสนุนในการจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรับทราบและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ตามคู่มือ การปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 13) ศิวะ ทาทราช (2545, หน้า 63) ได้กล่าวว่าสภาพการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ่อทองด้านให้การเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็น เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานด้านวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารให้เกิดความคล่องตัว และมีอิสระมากขึ้น โดยให้อำนาจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการ คัดสินใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 19) เป็นการบริหาร ที่กำหนดให้บทบาทการบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามลักษณะตามต้องการของสถานศึกษา

แต่ละแห่งซึ่งทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีอิสระและความรับผิดชอบในการ ใช้ทรัพยากรสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การบริหารที่ยืดหยุ่นกระจายอำนาจจากส่วนกลางโดยมุ่งให้มีการตัดสินใจร่วมกันในระดับหน่วยปฏิบัติในระหว่างกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และผู้แทนองค์กรประเภทต่าง ๆ ให้ชุมชน โดยให้ตัดสินใจอย่างมีอิสระสูงขึ้น และมีความรับผิดชอบ ต่อบทบาทและภารกิจของสถานศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้ การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพที่คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ ในระดับปานกลาง อันดับ 1 คือ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ในสภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษา อันดับสุดท้ายคือ ผู้แทนพระภิกษุ สงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานด้านงบประมาณเป็น การบริหารงานภายในต้องให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานวิจัย ยรรยง แก่นสาร (2545, หน้า 94) พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน ด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ อยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะว่าใน สภาพความเป็นจริง งานการเงิน และพัสดุจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบ แต่ผู้บริหารต้อง เป็นผู้รับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานและทำหน้าที่ควบคุมงานการเงิน และพัสดุของ โรงเรียนให้ เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและงานด้านนี้เป็นที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หากผู้ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบปฏิบัติงานผิดพลาดหรือละเลยจะต้องได้รับโทษค่อนข้างรุนแรงและชัดเจนกว่างาน ในด้านอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528) สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 53) ได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า สถานศึกษาและสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องอาศัยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากภายในชุมชน หรือนอกชุมชนค่อนข้างมาก โดยคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อระดม ทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่นหรือนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติกล่าวได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งอาจจะมี สาเหตุมาจากที่ ประกอบ คุณารักษ์ (2531, หน้า 148) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือ

องค์กรท้องถิ่นเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่สำหรับระบบการจัดการศึกษาของไทย จึงขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ มนตรี แก้ววิจิตร (2545, หน้า 88) ได้กล่าวว่า การบริหารธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นการบริหารงานภายในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพียงแต่ให้ความช่วยเหลือ คอยกำกับ และติดตามเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไม้ล้อม (2548, หน้า 72) พบว่า การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ และประสบการณ์ ในเรื่องการเงินและงบประมาณ ไม่สามารถเสนอความคิดเห็นในการบริหารนี้ได้ คณะกรรมการจึงเพียงแต่รับทราบข้อมูล และรับรายงานเท่านั้น ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในด้าน งบประมาณ และการแสวงหางบประมาณ มีวิธีการที่หลากหลายซึ่งได้แก่ การจัดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ขอสนับสนุนจากมูลนิธิ การร่วมกิจกรรมประเพณีพื้นบ้าน กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การขอการสนับสนุนจากองค์กรธุรกิจ ประชาชน คหบดีในท้องถิ่นรวมทั้งศิษย์เก่า และคหบดีที่มีอยู่นอกท้องถิ่น จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณตามบทบาทหน้าที่ สถานภาพของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย

1.3 ด้านบุคลากร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้ที่ปฏิบัติงานดี มีการสนับสนุนให้บุคลากรใน โรงเรียนทำงานเป็นหมู่คณะมีการช่วยเหลือกัน และมีส่วนร่วมส่งเสริมบุคลากรให้รักษาระเบียบวินัยเป็นส่วนมาก สอดคล้องกับ มนตรี แก้ววิจิตร (2545, หน้า 75) พบว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไม้ล้อม (2548, หน้า 72) ที่พบว่าในด้านบุคลากร อยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาได้ดำเนินงานร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา ประกอบกับการกระจายอำนาจด้านบริหารบุคลากรให้แก่สถานศึกษา เช่น การกำหนดให้กรรมการ สถานศึกษาเป็นคณะกรรมการในการจ้างลูกจ้างชั่วคราวกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ลูกจ้างประจำ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2528, หน้า 33) ได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนไว้ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการทำงานนโยบาย และเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงานของโรงเรียน อาจเป็นเพราะงานบริหารบุคลากรเป็นนโยบายของกรมบังคับแต่กระบวนการคัดเลือกบุคลากร เข้ามาทำงาน การบรรจุ/ แต่งตั้งพัฒนา โยกย้าย ลาออก/ ให้ออก การจัดสวัสดิการ ฯลฯ จึงทำให้ การบริหารงานอยู่ในขอบเขตจำกัดคือ ให้การส่งเสริมและสนับสนุนเท่านั้น เมื่อพิจารณาตาม สถานภาพ พบว่า สถานภาพที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารงานบุคคล เป็นอันดับ 1 คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในสถานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายโดยตรง

1.4 ด้านบริหารทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากงานการบริหารทั่วไป ประกอบด้วยงานเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน การเข้าไปมีส่วนร่วมที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการบริหารทั่วไปในระดับมาก ในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีสำคัญ คนตรี กีฬาภายในและภายนอกของโรงเรียน ร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือและประสาน การช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นุศรา สุใจ๊ะ (2548, หน้า 86) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนผู้แทนองค์กรศาสนาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการร่วมกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานคือมีส่วนร่วมในการเสนอแนะสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาของโรงเรียน พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหานักเรียนรวมทั้งปัญหาของโรงเรียน สอดคล้องกับ มนตรี แก้ววิจิตร (2545) พบว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามภาระงานระดับประถมศึกษาทั้ง 6 ด้าน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน และด้านบริหารงานอาคารสถานที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความตระหนักในความสำคัญของบทบาทหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539, หน้า 45) กำหนดไว้ว่า ของคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ร่วมรับผิดชอบการนำเสนอของสถานศึกษาเพื่อรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงาน สถานศึกษาจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ของคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการสรุป หรือประเมินผลงานสถานศึกษา และของคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีบทบาท และหน้าที่สัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาจะต้องรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และของคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องติดตามผลการดำเนินงาน และเสนอแนะแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536, หน้า 104) ที่อธิบายว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ของคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประชุม หรือการประชุมสัมพันธ์ เป็นต้น

ทำนองเดียวกัน สอดคล้องกับ โสภา จำปาไธยก (2548, หน้า 55) พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสิดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ไม้ล้อม (2548, หน้า 75) พบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ที่สถานศึกษาดำเนินการในงานบริหารทั่วไป จะเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ของสถานศึกษารวมถึงการร่วมประชุมเพื่อกำหนดกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนสถานศึกษา ครู และนักเรียน รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนทราบ จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ในแต่ละรายสถานภาพ ครั้งนี้มีประเด็นที่ต้องอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ประธานกรรมการ พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากประธานกรรมการจะต้องทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับคู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 4) โดยทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการและเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้การประชุมบรรลุผลตามความมุ่งหมาย ประธานจึงมีหน้าที่ร่วมกำหนดและศึกษา ระเบียบวาระการประชุม ข้อมูลและเอกสาร ร่วมกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ ของการประชุม วางตัวเป็นกลาง มีความยุติธรรม นำกฎระเบียบ ข้อบังคับในการประชุมมาใช้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งเป็นผู้นำที่ดี สร้างบรรยากาศ กระตุ้น ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ควบคุม จุดประเด็นการอภิปราย ตีความ และสรุปประเด็น การอภิปราย ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นในที่ประชุมของสมาชิกเพื่อนำไปสู่มติที่ประชุม

2.2 ผู้แทนผู้ปกครอง พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ สอดคล้องกับ โสภา จำปาไธยก (2548, หน้า 78) กล่าวว่า เป็นบุตรหลานของตนเอง

จึงสนใจร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นต้องการให้บุตรหลานมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกับโรงเรียนในเมือง มีความสามารถประกอบอาชีพและได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ส่วนด้านงบประมาณเป็นอันดับสุดท้ายเพราะผู้ปกครองไม่ได้ทราบเรื่องงบประมาณ รายรับ รายจ่ายของสถานศึกษาและมีแนวคิดที่ไม่สามารถให้การสนับสนุนโรงเรียนเรื่องงบประมาณได้ อาจเป็นเพราะผู้แทนผู้ปกครองมีรายได้น้อย

2.3 ผู้แทนครู พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้โดยบทบาทหน้าที่ของครูซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ รวมถึงพัฒนาชาติบ้านเมือง สอดคล้องกับ บำรุง ชูประเสริฐ (2546, หน้า 63) กล่าวว่า ผู้แทนครูเป็นผู้ทำหน้าที่ ทางด้านการศึกษาโดยตรงอยู่ในโรงเรียนและได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ย่อมรับรู้รับทราบกฎ ระเบียบ นโยบายในการจัดการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร โรงเรียนเป็นอย่างดีจึงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากผู้แทนองค์กรชุมชนมีความต้องการเข้ามาให้ข้อมูลเสนอแนวคิดและถ่ายทอดความเห็นของชุมชนต่อ โรงเรียน เพื่อได้ข้อมูล ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาและแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาต่อไปสอดคล้องกับ โสภา จำปาไธ้ (2548 อ้างอิงจาก ทิศนา แจมมณี, 2541, หน้า 25) ที่กล่าวว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด คือหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาเป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและได้หันมาทบทวนตรวจสอบความคิดความเชื่อ และการปฏิบัติตนพร้อมทั้งตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และพันธกิจใหม่ของสังคมจึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร จึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลตามสภาพจริงและประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน บุคลากรและสถาบัน ในท้องถิ่นประสานความร่วมมือจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม และรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นตัวแทนของชุมชน ที่ได้รับการเลือกตั้ง ไปปฏิบัติหน้าที่ จึงมีภาระหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้กับ บุตรหลานของตนเอง สอดคล้องกับ โสภา จำปาไธ้ม (2548, หน้า 81) กล่าวว่าผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีแนวคิดและความเข้าใจในบทบาท ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยความเข้าใจหมายถึงงาน ด้านวิชาการ การจัดการเรียน การสอน

2.6 ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม และรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นคนในชุมชน มีความผูกพันกับ โรงเรียนต้องการที่จะพัฒนาการศึกษาให้ลูกหลาน ในชุมชนมีโรงเรียนที่ดีเรียน จึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ โสภา จำปาไธ้ม (2548, หน้า 82) กล่าวว่า ผู้แทนศิษย์เก่าอยากเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารทั่วไป เนื่องจากอยากเข้าไปมีส่วนร่วม ในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน อยากเข้ามาร่วมสร้างร่วมพัฒนาโรงเรียนเก่าของตนเองให้เจริญ พัฒนาทางด้านต่าง ๆ ให้ทัดเทียมที่อื่น

2.7 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ พบว่า มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วม ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนมีคุณธรรมจริยธรรม ต้องการเห็นสังคมดี พัฒนาสังคมให้เจริญอกงาม ห่างไกลยาเสพติด ซึ่งมองว่าจุดสำคัญที่จะช่วยขัดเกลาสังคมคือ โรงเรียนจึงพร้อมที่จะสนับสนุน และมีส่วนร่วมกับโรงเรียน สอดคล้องกับ โสภา จำปาไธ้ม (2548, หน้า 84) กล่าวว่า สถานศึกษา ส่วนใหญ่ติดหรือใกล้เคียงกับวัด และมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมร่วมกัน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เข้ามาเป็นวิทยากรเข้ามา

สอนวิชาในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนด้านงบประมาณพระสงฆ์โดยส่วนใหญ่
เข้าใจว่างานด้านงบประมาณและการเงินไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะไม่ใช่กิจของสงฆ์

2.8 ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้มีความรู้ความสามารถชี้แนะ นำโรงเรียน และมีความต้องการให้เยาวชนมีคุณภาพ
เพื่อพัฒนาสังคมสอดคล้องกับ โสภา จำปาโอ๊ก (2548, หน้า 84) กล่าวว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่มี
ความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ และเป็นผู้ที่พร้อมจะเข้าร่วมในการจัดการศึกษากับโรงเรียน

2.9 ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน
มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เรียงลำดับ
ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านบุคลากร อยู่ใน
ระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจหลักและ
เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุกด้าน สอดคล้องกับด้านระบบบริหารและการจัดการ
ด้านพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านคุณภาพนักเรียนและกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ
และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 17)
สอดคล้องกับ โสภา จำปาโอ๊ก (2548, หน้า 86) กล่าวว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมและการได้รับ
การตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสีดา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา
ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร
สถานศึกษาเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพทุกด้านจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด
ความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
สอดคล้องกับ องอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 89) พบว่าความต้องการในการมีส่วนร่วมจัด
การศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับ

การวิจัยของ เสถียร แก้วพระปราบ (2543, หน้า 40) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดพังงา ตามตัวแปรสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ โดยคณะกรรมการจากข้าราชการครูในโรงเรียน มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่า คณะกรรมการจากบุคคลภายนอก สอดคล้องกับการวิจัยของ ประสาน รักพ่วง (2542, หน้า 60) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตาก พบว่า สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียน ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธ์ชัย จอมเมือง (2541) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่าการเปรียบเทียบตามตัวแปรสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียน โดยส่วนรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารและข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติงานสูงกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ประไพ ศูนย์มัจฉะ (2536) ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยการเปรียบเทียบการดำเนินงาน ระหว่างกรรมการศึกษา โดยตำแหน่งและการแต่งตั้งพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในสถานศึกษาและมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงจึงเห็นความสำคัญของบทบาท การมีส่วนร่วม และเห็นความจำเป็นจะต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานที่ที่ตนปฏิบัติหน้าที่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ, 2543, หน้า 43) ประกอบกับสอดคล้องกับ โสภา จำปาไธค์ (2548, หน้า 85) พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ในการจัดการศึกษาโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายปางสีดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความต้องการการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน ให้มีศักยภาพทุกด้านจึงต้องส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายให้เกิดพัฒนา โรงเรียน

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

เขต 2 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านวิชาการ และ ด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะจำนวนคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวน 15 คน ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวน 9 คน ตามข้อ 2 แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก ตำแหน่งของคณะกรรมการการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ให้เป็นไปตามข้อ 7 แห่งระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษา ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเสนอแนะ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสถานที่ตั้งโดยสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนที่เปิดเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ซึ่งจะตั้งในชุมชนชนบท จะเกิดความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกันมาก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วน สถานศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่เปิดเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ซึ่งจะตั้งในชุมชน เมือง และบุคลากรจำนวนมาก การให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เข้าไปมีส่วนในการ จัด การศึกษา จึงมีน้อยทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงแตกต่างกัน สอดคล้องกับ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, หน้า 63) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการบริหารจัดการศึกษาและด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่กับ โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติและสอดคล้องกับ เพ็ญภัทร สุวรรณ โชติ (2546) กล่าวว่า การเปรียบเทียบ สภาพการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมจำแนกตาม ขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน ขนาดสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่จะทำให้องค์การนั้น ๆ ประสบ ผลสำเร็จได้มากหรือน้อย จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านวิชาการ

1.1.1 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดร่วมจัดกิจกรรมชุมชน เช่น ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโรงเรียนและมีส่วนร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียน เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ

1.2 ด้านงบประมาณ

1.2.1 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการแสวงหากองทุนในการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและมีส่วนร่วมในการพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านการเงิน

1.3 ด้านบุคลากร

1.3.1 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่ปฏิบัติงานดีเด่น สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ มีการช่วยเหลือกันและมีส่วนร่วมส่งเสริมบุคลากร ด้านการรักษาระเบียบวินัย

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.4.1 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีสำคัญ คนตรี กีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้และให้ความช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนหรือโรงเรียน

1.5 สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรให้ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ หรือรูปแบบ ในการดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ